

25.10.2012

Valtiovarain controller- toiminto

Pasi Ovaska

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan sisäisen tarkastuksen jaoston kokous

Aika 24.10.2012 klo 13.00 – 15.00

Paikka Satamakatu 3 (KESKO), kabinetti Messi

Osallistujat finanssineuvos Jan Holmberg, valtiovarainministeriö (puheenjohtaja)

tarkastusjohtaja Kaisa Sistonen, oikeusministeriö
tarkastusneuvos Sari Korpimies, opetus- ja kulttuuriministeriö
tarkastusneuvos Juha Pekka Niemi, työ- ja elinkeinoministeriö
tarkastusneuvos Jorma Partanen, ympäristöministeriö
tarkastuspäällikkö Ritva Simula, sosiaali- ja terveysministeriö
ulkoasiainhallinnon tarkastaja Pekka Wuoristo, ulkoasiainministeriö
tarkastusneuvos Timo Piikkilä, puolustusministeriö
tarkastusneuvos Antti Lehtonen, sisäasiainministeriö
ylitarkastaja Arja Karjunen, liikenne- ja viestintäministeriö

Sihteeri lainsäädäntöasiantuntija Pasi Ovaska, valtiovarainministeriö

1 Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja hyväksyttiin esityslista.

2 Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin yksimielisesti edellisen kokouksen pöytäkirja.

3 Keskushallintouudistus – Sisäinen tarkastus

Jatkettiin muistiolounnoksen käsittelyä. Puheenjohtaja Holmberg oli laatinut viime kokouksen jälkeen uuden version, joka oli toimitettu kokouskutsun yhteydessä jäsenille. Ennen varsinaista muistiokeskustelua jäsenet kertoivat tämän hetken tietojan KEHU- hankkeen etenemisestä. Hallintojohtajien kokouksessa oli jo esitetty sisäisen tarkastuksen keskittämistä, jota pidettiin jonkin verran huolestuttavana, koska edes jaosto ei ole asiasta vielä ehtinyt lausumaan. Tämän hetken tiedon mukaan joka tapauksessa tukitoiminnot oltaisiin keskittämässä. Keskustelujen päälinjoja olivat seuraavat asiat:

- Se, että pitäisikö controller- toimintojen asema huomioida muistiassa, ei saanut kannatusta. Toisaalta jos sisäisen tarkastuksen keskittämiseen päädyttäisiin, niin siinä vaiheessa voi nousta esille controller- toimintojen kehittäminen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suhteen. Mielessä tulee kuitenkin pitää, että controller- toiminnot ovat sisäisen tarkastuksen kohteena, ei toisinpäin; eikä niitä tule sekoittaa keskenään, Joka tapauksessa sisäinen valvonta on johdon vastuulla, joka määrittelee, mitä välineitä se käyttää.
- Sisäisen tarkastuksen keskittämisen ongelmana on myös riskikäisohjaus ja toimivaltaristiriidat. Sisäisen tarkastuksen tekemät ad hoc- selvitykset eivät myöskään enää onnistuisi samalla tavalla kuin tällä hetkellä. Keskittäminen voi toimia laillisuustarkastuksissa, muttei tarkoituksenmukaisuuspuolella.
- Jos tukitoiminnot keskitetään, tulee miettiä tarvitseeko tällainen palvelukeskus oman sisäisen tarkastuksen.
- Huomioon tulee ottaa myös EU-lainsäädännöstä tulevat velvoitteet sisäisen tarkastuksen järjestämiseksi (esim. solid- rahastot ja rakennerahastot).
- Sisäistä tarkastusta ei saa missään nimessä mieltää taloushallinnon jatkeeksi. Muutenkin tietoisuudessa on vielä paljon parantamisen varaa. Esimerkiksi hallinnonalan koordinaation avulla tietoisuutta on mahdollista parantaa. Keskittämisen myötä tällainen koordinaatio ei välttämättä enää onnistu entiseen tapaan.
- Tulevaisuudessa voidaan joutua miettimään myös uudestaan sisäisen tarkastuksen jaoston roolia ja sen kehittämistä.

- Sisäisen tarkastuksen toimivalta perustuu tällä hetkellä ennen kaikkea kansliapäällikön toimivaltaan.
- Muistioon tulisi lisätä havainnollistava kuva organisaation nykyaikaisesta riskienhallintarakenteesta ja sisäisen tarkastuksen roolista siinä.
- Muistio on suhteellisen pitkä, joten siihen tarvitaan ainakin tiivistelmä.
- Palvelukeskusmallin poistaminen muistiosta keräsi kannatusta, mutta toisaalta olisi hyvä, että se jäisi näkyviin informaatioesitystä, vaikka mallina se ei olekaan jaoston mielestä toimiva.
- Säädöksiä tulee tarkistaa (erityisesti talousarviolaki ja asetus), koska nykyinen lainsäädäntöpohja ei taivu enää uuteen ympäristöön.
- Joka tapauksessa tarkoituksenmukaisimman mallin valitseminen liittyy valittavaan johtamismalliin; pysyykö ministeriömalli suurin piirtein entisellään, vai keskitetäänkö valta sitten, että muodostuu aito valtioneuvostovirasto. Sisäinen tarkastus on ollut yleensä kansliapäällikön alaisuudessa, vaikka ministeri muodollisesti johtaakin ministeriötä.

Sovittiin, että muistio pyritään valmistelemaan lopulliseen muotoonsa mahdollisemman nopeasti ja se lähetetään vielä kommentteille sähköpostilla. Muistio lähetetään Päivi Nergille, Kirsi Äijälälle ja myös Timo Lankiselle suoraan.

4 Komission järjestämän seminaarin (18–19.10) keskeinen sisältö ja muut asiat

Holmberg osallistui komission sisäisen tarkastuksen järjestämään seminaariin Brysselissä koskien toiminnan tarkastusta. Seminaarin kalvot löytyvät komission sivuilta.¹ Seminaarin keskeisiä viestejä olivat mm. seuraavat: toiminnan tarkastus ei ole vielä kovin jäsentynyt ja se on suhteellisen vaikeaa toteuttaa. Benchmarking on myös sangen suositeltavaa. Yksi ongelma liittyy siihen, että tarkastaja kehittää usein itse indikaattorit, vaikka se olisi hallinnon tehtävä. Näin ollen tarkastuksen tulisi kohdentua raportoinnin tarkastamiseen (oikeat ja riittävät tiedot).

Jaoston jäsenet esittävät myös idean, että kutsuttaisiin komission edustaja jossain vaiheessa puhumaan jaostoon. Komission sisäisessä tarkastuksessa on tällä hetkellä myös suomalaisia töissä.

Muissa asioissa tiedotettiin, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunta on kokoontunut 3.10 ja aiheena oli mm. ulkoistetut palve-

¹ http://ec.europa.eu/dgs/internal_audit/conferences/annual-conference/2012/programme/programme_en.htm

lut. Pöytäkirja lähetetään myös jaoston jäsenille. Seuraava neuvottelukunnan kokous pidetään 14.12.

Jan Holmberg Finanssineuvos

Pasi Ovaska Lainsäädäntöasiantuntija

Jakelu

Jaoston jäsenet
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan jäsenet ja varajäsenet

Liitteet

Lopullinen versio KEHU-muistiosta